



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»

вул. Митрополита Василя Липківського, 36, м. Київ, 03035, тел./факс: (044) 248-25-13

19.11.2020 № 22.1/18-Т-941

На № _____ від _____

Начальнику Дрогобицької філії
Інституту модернізації змісту освіти
п. Адаму ХЛОПЕКУ

Інститут модернізації змісту освіти повідомляє, що комісією з історії Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України розглянуто навчальну програму «Історія Польщі» факультативного курсу/курсу за вибором для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти (автор Вінценз Р.Л.) з висновком «Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах».

При виданні зазначеного посібника на звороті титульного аркуша зазначаються дата та номер листа Інституту модернізації змісту освіти.

Контрольні примірники просимо надсилати за адресою: 03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36, Інститут модернізації змісту освіти, к. 209.

В. о. директора

Євген БАЖЕНКОВ

ПРОГРАМА ІСТОРІЯ ПОЛЬЩІ

ДЛЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

ФАКУЛЬТАТИВНИЙ КУРС/КУРС ЗА ВИБОРОМ
5-9, 10-11 класи

АВТОР:

ВІНЦЕНЗ Р.Л.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Історія Польщі впродовж свого тривалого перебігу пов'язана з історією інших націй та народів, зокрема, українців. Українців та поляків об'єднує і водночас ділить кілька століть доволі бурхливої історії, в якій було місце і періодам співпраці та взаємопорозуміння, і конфліктам. Хоча про складне минуле належить пам'ятати, дуже важливо, щоб з обох боків було прагнення до взаєморозуміння та діалогу. Тому в основі змісту шкільної програми з історії повинно лежати об'єктивне віддзеркалення всіх історичних процесів та культури, що є незалежними від чиєїсь політичної волі та бажань. Саме добре розуміння історії, що ілюструє різні точки зору має ґрунтовне значення для розбудови добрих, дружніх стосунків між народами.

Метою шкільної історичної освіти є: а) формування вільної особистості, яка визнає загальнолюдські та національні цінності й керується морально-етичними критеріями та почуттям громадянської відповідальності у власній поведінці; б) виховання засобами історії громадянської свідомості, зорієнтованої на патріотичне почуття приналежності до власної країни та до її спільних історичних, політичних і культурних цінностей, а також на демократичні пріоритети й злагоду в суспільстві; в) прищеплення толерантності й поваги до різних поглядів, релігій, звичаїв і культур, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми задля досягнення суспільно значущих цілей.

Виходячи з цього, метою програми з історії Польщі є: формування історичних знань, виховання учнів в національному дусі, розвиток історичного мислення учнів, яке передбачає розуміння історичного процесу в його різноманітності й суперечності, історичних знань і набутих умінь, виховання в учнів особистих рис і національної свідомості, загальнолюдських духовних ціннісних орієнтацій, сприйняття ідей гуманізму та демократії, патріотизму і взаєморозуміння між народами на основі особистого усвідомлення досвіду історії, підготовка до свідомої активної участі в суспільному житті Української держави незалежно від

національності, усвідомлення ролі та місця польської держави і народу в Європі, формування в учнів співвідповідальності за долю свого народу, України, Європи та світу.

Навчання історії Польщі в школі має сприяти: розвитку національної історичної свідомості, розумінню завдань, що стоять перед польським народом і світовою цивілізацією, критичному осмисленню минулого, прогнозуванню майбутнього, осмисленню ролі людини /включаючи і себе/ в історії, відповідальності особистості за власні дії, усвідомленню учнями права на вибір способу власної поведінки з урахуванням і дотриманням правових і гуманістичних засад, розвитку системного мислення-погляду на суспільство як на взаємну єдність історико-антропологічного, соціально-культурного та культурно-історичного факторів, вихованню громадянської свідомості, гідності та честі в гармонійному поєднанні національних та загальнолюдських цінностей, утвердженню ідеалів гуманізму, демократії добра та справедливості, толерантності, неупередженому сприйманню і доброзичливому ставленню до інших народів, груп та особистостей, розвитку творчого мислення, формуванню власної точки зору та критичного ставлення до інформації, розкриттю та розвитку здібностей учнів, розвитку в учнів інтересу та поваги до історії і культури свого та інших народів, прагненню зберегти, примножити культурну спадщину своєї країни і всього людства.

Поставлена мета реалізується в процесі вивчення історії Польщі та історії України, які здійснюються паралельно.

Вчителі самостійно визначають кількість годин на вивчення конкретних тем в межах визначених Програмою, можуть здійснювати перерозподіл тем між роками навчання, не порушуючи при цьому хронологічної лінії.

Програма призначена, як для загальноосвітніх навчальних закладів II, III ступеня, так і для позашкільних навчальних закладів.

ІСТОРІЯ Польщі

Вступ до історії

5-6-й клас

(35 год)

К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	<p style="text-align: center;">Вступ</p> <p>Ознайомлення учнів із завданнями і структурою курсу та підручника. Історія як навчальний предмет і наука. Історія Польщі — складова всесвітньої історії.</p>	<p>Учень: <i>користується</i> підручником (орієнтується в його структурі, користується методичним апаратом тощо). <i>Застосовує</i> поняття «історія».</p>
	<p style="text-align: center;">Тема 1 Польща в часи Пястів</p> <p>Польща у I тисячолітті. Виникнення на польських землях держави. Гнезно - столиця Польщі. Взаємовідносини з сусідами: чехами, німцями, русичами. Київська Русь. Мешко I. Прийняття християнства. Болеслав Хоробрий. Коронація 1025р. Державотворча діяльність Болеслава II Сміливого та Болеслава III Кривоустого. Розпад Польщі. Боротьба Владислава Локетка за об'єднання польських земель. Казимир III Великий - король Польщі. Укладання законів. Заснування університету в Кракові. Розвиток міст і торгівлі. Будівництво замків. Завоювання земель Червоної Русі Казимиром Великим.</p>	<p>Учень: <i>розрізняє</i> умовні позначки на історичній карті. <i>Знаходить</i> на карті відповідь на запитання вчителя. <i>Креслить</i> лінію часу та позначає на ній запропоновані дати. <i>Співвідносить</i> рік зі століттям. <i>Пояснює</i>, як відбувається відлік часу в історії, звідки історики довідуються про минулі часи; про давнє походження герба; про давність етноніму «Польща». <i>Свідомо читає</i> адаптований історичний текст, знаходить у ньому історичну інформацію. <i>Відрізняє</i> художньо-образний та науково-популярний історичний тексти. <i>Знаходить</i> у тексті відповіді на запитання.</p>
	<i>Узагальнення</i>	
	<i>Тематичне оцінювання</i>	
	<p style="text-align: center;">Тема 2 Перша Річ Посполита в XIV – XVI ст.</p> <p>Кревська унія. Ягеллонська династія. Походи хрестоносців на польські землі. Грюндвальська битва 1410 р. Війна з Тевтонським Орденом і Торунський мир. Культура польського середньовіччя Відновлення Краківського університету Владиславом Ягайлом. Поляки та іноземці у Краківському університеті. Ян Длugoш - польський вчений, автор «Історії Польщі». Віт Ствош і його творчість. Люблінський сейм 1569р. Річ Посполита – багатонаціональна держава. Реформація та Контрреформація. Розвиток господарства. Рукописні книги. Винахід друкарства. Друкування книг польською мовою</p>	<p>Учень: <i>знаходить</i> на карті місця найвизначніших подій XIV – XVI ст. території Першої Речі Посполитої тощо. <i>Визначає</i> тривалість подій, віддаленість від сьогодення. <i>Називає</i> найвизначніші події та найвидатніших діячів княжої доби. <i>За текстом розповідає</i> про історичного діяча та про історичну подію. <i>Вибірково переказує</i> художньо-образний текст, вибираючи з нього історичну інформацію. <i>Наводить приклади</i> найвідоміших культурних пам'яток. <i>Розповідає</i> про одну (на вибір) з пам'яток Речі Посполитої <i>Відрізняє</i> в сюжеті оповідань справжні історичні факти та постаті від вигаданих.</p>

	<p>М.Коперник. Теорія Коперника, її вплив на розвиток науки та світогляд європейців. Перебудова Королівського Замку на Вавелі. Видатні письменники і митці королівського двору. Епоха Відродження. Польща «Золотого віку».</p> <p>Війна з повсталою Україною. Богдан Хмельницький. Шведсько-польські війни. Оборона Ченстохови. Стефан Чарнецький. Східна політика Речі Посполитої. Війни поляків з турками. Ян Собеський.</p>	<p>Складає простий план до науково-популярного тексту підручника.</p> <p>Виокремлює в тексті головне й другорядне.</p> <p>Оцінює інформацію історичних джерел.</p>
	Узагальнення	
	Тематичне оцінювання	
	<p>Тема 3. Боротьба за незалежність Речі Посполитої</p> <p>Державні реформи у 1760-х роках. Перший поділ Речі Посполитої. Чотирьохрічний Сейм. Конституція 3 травня, її творці. Небезпека для незалежності. Другий поділ Речі Посполитої</p> <p>Повстання Тадеуша Костюшки. Бартош Гловацький. Ян Кілінський. Поразка повстання. Третій поділ Речі Посполитої та його наслідки.</p> <p>Польські патріоти на чужині. Наполеон. Утворення Легіонів. Ян Генрих Домбровський. Юзеф Вибіцький. Національний гімн. Утворення Варшавського князівства. Князь Юзеф Понятовський. Польське військо.</p> <p>Віденський конгрес. Королівство Польське. Листопадове повстання та його наслідки.</p> <p>«Велика еміграція» після падіння Листопадового повстання.</p> <p>Культура. Адам Міцкевич. Йоахим Лелевель. Фридерик Шопен. Юліуш Словацький.</p> <p>Польські землі в складі Пруссії. Велике Князівство Познанське.</p> <p>Польські землі в складі Австрії. Королівство Галичини і Лодомерії.</p> <p>Січневе повстання. «Білі» та «червоні» Тимчасовий Народний Уряд.</p> <p>Партизанська війна. Ромуальд Траугутт. Поразка повстання.</p>	<p>Учень:</p> <p>знаходить на карті місця найвизначніших подій доби.</p> <p>изначає тривалість подій, складає елементарні хронологічні задачі.</p> <p>Називає найвизначніші події та найвидатніших діячів</p> <p>Наводить приклади найвідоміших культурних пам'яток.</p> <p>Стисло характеризує історичні постаті, використовуючи текст.</p> <p>Висловлює ставлення до подій та постатей.</p> <p>Розповідає про кілька (на вибір) пам'яток козацької доби.</p> <p>Докладно переказує науково-популярний текст, вибудовуючи розгорнуту відповідь на питання.</p> <p>За текстом складає план перебігу подій.</p> <p>Складає словник історизмів, витлумачує їх на основі тексту.</p> <p>Визначає належність зображених на ілюстраціях історичних пам'яток, порівнюючи їх із попередньою епохою.</p> <p>Порівнює (за запропонованими вчителем лініями порівняння) історичні факти та події.</p>
	Тематичне оцінювання	
	<p>Тема 4. Польща XX ст.</p> <p>Револуційна криза 1904 – 1907рр. на польських землях. Ю. Пілсудський. Р. Дмовський. Польсько-українські суперечності.</p> <p>Культура періоду Молодої Польщі. С. Бжозовський, В. Белза, М. Складовська-Кюрі, С. Виспянський, С. Жеромський.</p> <p>Польські землі у роки Першої світової війни. Польські легіони.</p> <p>Проголошення незалежності Польщі. Формування кордонів та державного устрою. Конституція 1921р. Ю. Пілсудський. Міжнародне становище.</p> <p>Напад гітлерівської Німеччини на Польщу. Оборона держави. Героїзм</p>	<p>Учень:</p> <p>показує на карті територію Польщі, області, найбільші міста.</p> <p>Ставить запитання до історичної карти.</p> <p>Переказує адаптований історичний текст за планом, вживаючи історизми.</p> <p>Встановлює хронологічну послідовність 2-3 історичних подій.</p> <p>Називає найважливіші події та найвизначніші постаті.</p> <p>Вибирає (з переліку) пов'язані події (факти).</p> <p>Складає план розповіді про подію.</p> <p>Складає запитання про історичні події та постаті.</p>

	<p>польських солдат і громадян. Участь поляків в боях на Західному фронті. Монте Касіно. Террор окупантів. Різні форми руху опору. Польський Еміграційний Уряд в Лондоні. Партизанська боротьба, участь у ній молоді. Варшавське повстання. Визволення міста. Героїзм повстанців і мешканців Варшави. Визволення польських земель. Утворення Польського Комітету Національного Визволення та його Маніфест. Бої Армії Війська Польського за Пруський Вал та Берлін.</p> <p>Післявоєнне мирне врегулювання. Польща в період правління комуністів. Політична опозиція. «Солідарність». Реформи економіки та устрою. Польща на міжнародній арені. Членство в РЄ, НАТО, ЄС.</p> <p>Культура та релігійне життя.</p>	<p><i>Ділиться враженнями</i> щодо історичних подій та постатей.</p> <p><i>Визначає</i> історичне тло в художніх оповіданнях на історичну тематику.</p> <p><i>Дає</i> повну відповідь на історичне питання (за текстом підручника).</p> <p><i>Наводить приклади</i> участі своїх родичів у важливих подіях XX ст.</p>
	<i>Узагальнення</i>	
	<p>Тема 5. Сучасна Польща</p> <p>Конституція Польщі як основний закон держави. Територія, населення та національний склад, найбільші міста. Державні символи Польщі. Сучасна Польща у Європі та світі.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>показує</i> на карті територію Польщі після відновлення її незалежності у 1991 р.</p> <p><i>Встановлює</i> хронологічну послідовність прийняття найважливіших державотворчих документів.</p> <p><i>Вибирає</i> (з переліку) пов'язані події (факти).</p> <p><i>Складає</i> розповідь на основі розповідей родичів про їхній внесок у будівництво заможної демократичної Польщі</p> <p><i>Наводить приклади</i> зі сфери науки, спорту, культури, де Польща має здобутки світового рівня.</p>
	<i>Тематичне оцінювання до тем 4 та 5</i>	
	<i>Підсумкове узагальнення</i>	

7-й клас (35 год)

К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державі вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	<p>Вступ (спільно з історією середніх віків)</p> <p>Ознайомлення учнів із завданнями і структурою курсу. Методологія побудови підручника з предмету, додаткова навчальна література та Інтернет-ресурси. Форми й методи організації навчальної діяльності на заняттях із курсу. Критерії й засади тематичного, семестрового й річного оцінювання.</p> <p>Що і як вивчає історія середніх віків. Хронологічні межі та періодизація</p>	<p>Державі вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів</p> <p>Учень:</p> <p><i>показує</i> на карті основні напрями великого переселення слов'ян, розширення території Польської держави, порівнюючи її з територіями розселення слов'ян - предків поляків, основні напрями походів польських королів.</p> <p><i>Визначає</i> хронологічні межі правління Мешка I і Болеслава та встановлює їх відповідну хронологічну послідовність.</p> <p><i>Застосовує</i> та <i>пояснює</i> на прикладах поняття та терміни: «слов'яни»,</p>

	середньовіччя. Середньовічна Польща.	«анти», «склавини», «Велике переселення слов'ян», «східнослов'янські племінні союзи», «державна», «князь», «Русь», «християнство», «Польща».
	<p>Тема 1. Виникнення та розиток Давньопольської держави у X-XI ст.</p> <p>Розселення польських племен. Перші державні утворення Пясти. Держава Мешка I (організація і територія). Прийняття християнства. Роль костелу. Польща в колі європейської культури. Польсько-німецькі відносини. Зміцнення польської держави Болеславом Хоробрим. Коронація (1025р.) Польща і Київська Русь. Похід Болеслава Хороброго на Київську Русь. Криза і відновлення монархії. Казимир I. Болеслав II Сміливий.</p>	<p>Учень: <i>Пояснює</i> походження назви «Польща». <i>Використовує</i> дані джерел, характеризує особистість та діяльність перших князів, аналізує літописні легенди, відрізняє вимисел від історичних фактів. <i>Порівнює</i> внутрішню і зовнішню політику князів Мешка I і Болеслава <i>Визначає</i> наслідки внутрішньої та зовнішньої політики перших князів та оцінює їхню діяльність з точки зору розвитку Польської держави. <i>Наводить приклади</i> зростання могутності та міжнародного авторитету Польщі. <i>Описує</i> господарське і повсякденне життя різних станів населення і суспільний устрій Польщі, використовуючи історичні джерела, текст та ілюстрації.</p>
	<i>Тематичне оцінювання</i>	
	<p>Тема 2. Польща в XII ст.</p> <p>Болеслав III Кривоустий. Боротьба з німецькими державами . Оборона Глогова. Приєднання Гданського Помор'я до Польщі. Впровадження християнства на Західному Помор'ї. Культура. Пісні і усні перекази. Шкільна освіта. Життя. Хроніка Галла Аноніма. Романські будівлі.</p>	<p>Учень: <i>показує</i> на карті території Польщі за правління Болеслава III, порівнюючи їх із попереднім періодом. <i>Визначає</i> хронологічні межі правління князя Болеслава III. <i>Застосовує</i> та <i>пояснює</i> на прикладах поняття та терміни: «закон», «хроніка», «верства», «монастир». <i>Наводить приклади</i> основних внутрішньо- і зовнішньополітичних заходів Болеслава III <i>Характеризує</i> Германа та Болеслава III як державних діячів. <i>Пояснює</i> роль княжої влади у політичному устрої Польщі і сутність феодальних відносин. <i>Описує</i> та <i>порівнює</i> повсякденне життя представників різних верств населення, характеризує на прикладах стан розвитку господарства і торгівлі. <i>Розповідає</i> про виникнення польської писемності та розвиток польської мови, <i>обґрунтовує</i> поширення писемності серед різних верств населення. <i>Описує</i> видатні пам'ятки архітектури та образотворчого мистецтва за часів Болеслава III</p>
	<i>Узагальнення</i>	
	<i>Тематичне оцінювання</i>	
	<p>Тема 3. Польща в часи політичної роздробленості.</p> <p>Захоплення німцями слов'янських земель. Утворення Бранденбурзької Марки. Втрата Польщею Західного Помор'я. Заповіт Болеслава Кривоустого (1138), сеньорат і його занепад. Головні уділи.</p>	<p>Учень: <i>показує</i> на карті території князівств часів роздробленості Польщі і порівнюючи їх із територіями колишніх племінних союзів західних слов'ян; на основі карт характеризує географічне положення князівств, формулює</p>

	<p>Поселення хрестоносців на польських землях. Підкорення прусів і утворення держави хрестоносців. Доля пруського населення. Похід Татар на Польщу після підкорення Русі. Битва під Легницею і її значення.</p> <p>Держава Генриків Сілезьких.</p> <p>Економічний розвиток. Німецька колонізація та її наслідки для Польщі. Соціально-політичний устрій. Складання феодальних станів. Внутрішньополітичне становище. Посилення німецької феодальної агресії. Територіальні втрати Польщі в період феодальної роздробленості.</p>	<p>зв'язки між географічним положенням та їх історичним розвитком.</p> <p><i>Називає</i> дати правління Генріха Бородатого та його сина Генріха Побожного ; <i>співвідносить</i> дати основних подій та процесів історії князівств за часів роздробленості.</p> <p><i>Застосовує</i> та <i>пояснює</i> на прикладах термін «роздробленість».</p> <p><i>Оцінює</i> Генріха Бородатого як людину і державного діяча.</p> <p><i>Доводить</i>, що за часів Генріха Бородатого та його сина Генріха Побожного Польща пережила піднесення.</p> <p><i>Визначає</i> морально-духовні цінності тогочасної людини, порівнюючи їх із сучасними.</p> <p><i>Пояснює</i> причини і сутність політичної роздробленості Польщі.</p> <p><i>Називає</i> особливості політичного та соціально-економічного життя князівств часів роздробленості, найзначніших князів, пам'ятки культури цього періоду.</p> <p><i>Характеризує</i> на конкретних прикладах стан розвитку окремих сфер культури.</p> <p><i>Описує</i> видатні пам'ятки архітектури та образотворчого мистецтва.</p>
	<i>Узагальнення</i>	
	<i>Тематичне оцінювання</i>	
	<p>Тема.4. Розквіт польської держави в XIV ст. під час панування останніх Пястів.</p> <p>Боротьба за відновлення державної єдності Польщі в кінці XIII – на початку XIV ст. Владислав Локеток. Незавершеність процесу об'єднання польських земель і централізації Польської держави.</p> <p>Станова монархія. Аграрні відносини, розвиток міст, ремесла і торгівлі. Розповсюдження грошової ренти.</p> <p>Державно-політичний лад. Формування станової монархії. Її особливості. Посилення королівської влади за Казимира III. Законодавство Казимира. Ріст шляхетських привілеїв. Кошицький привілей. Нешавські статuti.</p> <p>Політичний лад Мазовії, Сілезії, Помор'я.</p> <p>Культура. В.Кадлубек. Заснування краківського університету.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>показує</i> на карті столицю та територію держави, утвореної Казимиром III Великим, території сусідніх держав, напрями походів хрестоносців і польські міста, захоплені ними, порівнює територію Польської держави часів її піднесення з кордонами Польщі часів Болеслава Хороброго, сучасними кордонами Польщі.</p> <p><i>Визначає</i> хронологічну послідовність подій історії Польської держави.</p> <p><i>Застосовує</i> та <i>пояснює</i> на прикладах поняття та терміни: «державна», «монархія», «магнат», «гільдія», «шляхтич».</p> <p><i>Називає</i> Польських королів, факти героїчного опору навалі хрестоносців.</p> <p><i>Оцінює</i> Казимира Великого як державного діяча.</p> <p><i>Визначає</i> причини та визначає міжнародне значення коронації Локетка.</p> <p><i>Обґрунтовує</i>, що князювання Казимира III було добою розквіту Польської держави.</p> <p><i>Характеризує</i> заходи, до яких вдавалися П'ясти і, аби втримати могутність Польської держави; стан розвитку окремих сфер культури.</p> <p><i>Розпізнає</i> і <i>описує</i> найзначніші пам'ятки архітектури та образотворчого мистецтва, національні символи.</p>
	<i>Узагальнення</i>	
	<i>Тематичне оцінювання</i>	
	Тема 5. Династія Ягеллонів	Учень:

	<p>Династія Анжуйська на польському престолі. Стани-класи.Рицарський стан і значення магнатів. Герби. Міщани і селяни. Кошицькі привілеї /1374/ Угода з Люксембургами, процеси Польщі з хрестоносцями. Польсько-угорські угоди про спадковість трону. Втрата Сілезії. Приєднання Галицької Русі. З'їзд монархів у Кракові.</p> <p>Кревська унія 1385 р. Війни проти Тевтонського ордену. Грюнвальдська битва та її значення. Тринадцятилітня війна (1454 – 1467 рр.). Торунський мир 1466 р. Повернення Східного Помор'я.</p> <p>Польсько-угорська унія. Битва під Варною, смерть короля Владислава Варненчика /1444/. Падіння Константинополя /1453/. Пруський союз.</p> <p>Соціально-економічний розвиток. Розквіт міст, ремесла і торгівлі. Перехід до панщинно-фільваркової системи господарювання. Зміни в становищі селянства. Петровський статут 1496 р. Початок економічного занепаду.</p> <p>Боротьба між шляхтою і магнатами за владу. Конституція Nihil novi 1505р. Устава на волоки 1557р.</p> <p>Відносини з Московським князівством. Лівонська війна.</p>	<p><i>показує</i> на карті території держави, місця найвідоміших подій, територію Кримського ханства та напрями походів на польські землі.</p> <p><i>Визначає</i> послідовність подій історії польських земель у складі Великого князівства Литовського.</p> <p><i>Застосовує</i> та <i>пояснює</i> на прикладах поняття та терміни: «Литовсько-польська держава», «польська шляхта», «магдебурзьке право», «кріпацтво», «іконостас».</p> <p><i>Визначає</i> причини, сутність Кревської унії та її наслідки для литовських земель, порівнює політичне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського до і після Кревської унії.</p> <p><i>Виявляє</i> відмінності в політиці королів Владислава II Ягелли (Ягайла), Владислава III Варненчика, Казимира IV Ягеллончика</p> <p><i>Характеризує</i> основні події політичного життя українських земель у складі Великого князівства Литовського та Королівства Польського.</p> <p><i>Дає</i> оцінку діяльності нащадкам Ягайла в їхньому прагненні утримати могутність Київського князівства.</p> <p><i>Пояснює</i> значення шляхтянської верстви для збереження державотворчих традицій.</p> <p><i>Порівнює</i> становище українських земель у складі Великого князівства Литовського, Польського королівства, Угорщини.</p> <p><i>Описує</i> повсякденне життя представників різних верств населення, характеризує стан розвитку господарства і торгівлі, розповідає про розбудову міст та їх самоврядування.</p> <p><i>Розпізнає і описує</i> найзначніші пам'ятки архітектури і образотворчого мистецтва цього періоду, характеризує культурні досягнення польського народу.</p>
	Тематичне оцінювання	

8-й клас (35 год)

К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	<p style="text-align: center;">Вступ</p> <p>Ознайомлення учнів із завданнями і структурою курсу. Побудова підручника з предмета, додаткова навчальна література та електронні - ресурси. Форми й методи організації навчальної діяльності на заняттях із курсу. Критерії й засади тематичного, семестрового й річного оцінювання. Хронологічні межі й періодизація. Поняття Нового часу. Політична карта</p>	

	Європи. Народонаселення.	
	<p>Тема 1. Перші елекційні королі</p> <p>Люблінська унія 1569 р. і утворення Речі Посполитої. Безкоролів'я після згасання Ягеллонської династії. Генрикові артикули - основний закон Речі Посполитої Перша вільна елекція. Правління Стефана Баторія його внутрішня і зовнішня політика. Ян Замоєський.</p> <p>Тема 2. Польська культура наприкінці XV на початку XVI ст.</p> <p>Розквіт польської культури в епоху Відродження. Боротьба за польську мову. Книгодрукування. Просвітництво. Суспільно-політична думка і наука. М.Коперник. Анджей Фрич Моджевський. Література – Миколай Рей, Ян Кохановський. Архітектура і образотворче мистецтво. Краківський Барбакан. Вавельський замок. Скульптура.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>показує</i> на карті територіальні зміни, що відбулися внаслідок Люблінської унії, володіння Речі Посполитої та її сусідів, воєводства та їхні центри, походи Стефанія Баторія, місця найважливіших подій та створення найзначніших культурних пам'яток.</p> <p><i>Визначає</i> хронологічну послідовність основних подій.</p> <p><i>Застосовує</i> та <i>пояснює</i> на прикладах поняття та терміни: «елекція», «сейм», «національно-визвольний рух».</p> <p><i>Називає</i> імена значних польських провідників, діячів культурно-церковного життя, митців; найзначніші твори літератури, архітектури, образотворчого мистецтва; книгодруків, стани та станові групи тогочасного польського суспільства.</p> <p><i>Порівнює</i> становище привілейованих верств тогочасного польського суспільства; низових (запорізьких) та реєстрових козаків.</p> <p><i>Пояснює причини та наслідки</i> виникнення українського козацтва; перших козацьких повстань, Люблінської унії; утворення греко-католицької церкви.</p> <p><i>Характеризує особливості</i> військово-політичної організації Польської держави в часах Баторія</p> <p><i>Аналізує</i> зміни, які відбулися на польських землях внаслідок Люблінської унії.</p> <p><i>Оцінює</i> діяльність елекційних королів, діячів Віленської академії єзуїтів, православних братств.</p> <p><i>Розпізнає</i> та <i>описує</i> видатні культурні пам'ятки.</p> <p><i>Наводить приклади</i> діяльності православних братств.</p>
	<p>Тема 3. Реформація в Польщі</p> <p>Реформаційний рух у Польщі та його особливості. Головні напрямки реформації в Польщі: лютеранство, кальвінізм, польські брати. Вимоги і досягнення шляхетської реформації. Проголошення віротерпимості щодо християнських визнань. Соцініанство.</p> <p>.Контрреформація. Католицький опір реформації в середині XVI ст. Наступ на протестантизм. Діяльність єзуїтів. Боротьба з польськими братами, вигнання їх з країни.</p> <p>Петро Скарга, Костянтин Острозький. Берестейська унія (1596).</p> <p>Тема 4. Суспільно політичні зміни в Польщі в XVII ст.</p> <p>Падіння ролі шляхти в політичному житті. Рокош М. Зебжидовського. Становлення магнатської олігархії. Війни з Московією. Стосунки зі Швецією, Туреччиною та Габсбургами. Хотин 1621р. Татарська проблема. С.Жолкевський. К.Хоткевич, П.Конашевич-Сагайдачний.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>Називає</i> час Реформації, правління Сигізмунда III, характерні риси реформаційних вчень, контрреформації, абсолютної монархії, національно-визвольної війни.</p> <p><i>показує</i> на карті воєводства Речі Посполитої та територіальні зміни, що відбулися за зазначеного періоду, території.</p> <p><i>Пояснює</i> поняття «реформація», «контрреформація», «протестантизм», «кальвінізм», «єзуїти», «релігійні війни».</p> <p><i>Визначає</i> хронологічну послідовність основних подій.</p> <p><i>Називає</i> імена значних польських провідників, діячів культурно-церковного життя, митців; найзначніші твори літератури, архітектури, образотворчого мистецтва.</p> <p><i>Характеризує</i> П. Конашевича-Сагайдачного, Жолкевського, Хоткевича</p> <p><i>Пояснює причини</i> польсько-шведських; русько-польських збройних конфліктів та національно-визвольних повстань.</p>

	Деулінське перемир'я.	<i>Визначає</i> наслідки участі козацтва у Хотинській війні, значення національно-визвольних повстань, особливості соціально-економічного та політичного становища Польщі у першій половині XVII ст. <i>Розпізнає</i> та <i>описує</i> видатні культурні пам'ятки.
	<i>Узагальнення</i>	
	<i>Тематичне оцінювання</i>	
	<p align="center">Тема 5. Війна з повсталою Україною.</p> <p>Суспільні, національні, релігійні причини війни. Передумови козацької війни. Перебіг війни. Костка Наперський. Угода в Переяславі і війна Росії з Річчю Посполитою. Гадяцька унія. Андрусівська угода.</p>	<p>Учень: <i>показує</i> на карті територіальні зміни, що відбулися внаслідок Національно-визвольної війни, територію Української гетьманської держави за Зборівським договором та її сусідів, українські землі, що не увійшли до складу Гетьманщини, напрямки найважливіших козацьких походів під час Національно-визвольної війни; місця найголовніших битв, підписання найважливіших договорів, центри полків та Гетьманщини. <i>Застосовує</i> та <i>пояснює</i> на прикладах поняття та терміни: «національно-визвольна війна», «Військо Запорізьке», «Гетьманщина» <i>Визначає</i> хронологічну послідовність осановних подій. <i>Пояснює причини</i> Національно-визвольної війни, підписання українсько-московської угоди 1654р. <i>Називає</i> основні битви Національно-визвольної війни, полководців-сподвижників Богдана Хмельницького, польських королів <i>Порівнює</i> наслідки та значення найважливіших битв Національно-визвольної війни.</p>
	<p align="center">Тема 6 Шведська навала</p> <p>Причини польсько-шведського конфлікту. Напад шведів /1655/ Стефан Чернецький. Оборона Ясної Гори. Присяга Яна Казимира. Внесок селянства в перемогу над шведами. Втрата пруського ленна. Наслідки війни.</p>	<p>Учень: <i>показує</i> на карті території, Речі Посполитої території, що перебували під контролем шведів, напрямки найважливіших походів; місця найголовніших битв, підписання найважливіших договорів. <i>Визначає</i> хронологічну послідовність основних подій. <i>Застосовує</i> та <i>пояснює</i> на прикладах поняття та терміни: «потоп» <i>Називає</i> імена гетьманів та інших польських провідників діячів культурно-церковного життя. <i>Пояснює причини та наслідки</i> польсько-шведської війни, укладення урядами важливих угод з державами-сусідами, найважливіших угод між іноземними державами, які стосувалися польських земель. <i>Аналізує</i> зміст найважливіших угод між іноземними державами, що стосувалися польських земель. <i>Порівнює</i> господарське життя різних польських земель, адміністративно-політичний устрій Речі Посполитої зовнішню та внутрішню політику. <i>Оцінює</i> діяльність Яна Казимира, Стефана Чернецького.</p>

	<i>Узагальнення</i>	
	<i>Тематичне оцінювання</i>	
	<p>Тема 7. Політичний розвиток у 1660 - 1690 роках. Запровадження системи «liberum veto» та її вплив на державно-політичний розвиток. Спроби короля Яна Казимира зупинити політичний занепад. Рокош Є.Любомирського Війна з Туреччиною. Перемога Яна III Собеського під Віднем 1683 р. Вічний мир 1686 р. Карловицький мир.</p> <p>Тема 8. Мистецтво й література польського бароко Архітектура й мистецтво. Розвиток філософії /Рене Декарт/ та природничо-математичних наук. Література польського бароко.</p>	<p>Учень: <i>показує</i> на карті напрямки турецьких походів, місця найважливіших подій та створення найзначніших культурних пам'яток. <i>Визначає</i> хронологічну послідовність основних подій. <i>Застосовує</i> та <i>пояснює</i> на прикладах поняття та терміни: «Liberum veto», <i>Називає</i> імена польських гетьманів, діячів культурно-церковного життя, митців; найзначніші твори літератури, архітектури, образотворчого мистецтва. <i>Оцінює</i> діяльність польських гетьманів <i>Характеризує</i> Яна III Собеського як державного діяча. <i>Пояснює причини</i> Польсько-турецьких війн <i>Аналізує</i> зміст укладених з Туреччиною договору, умови розвитку економічного та культурного життя. <i>Визначає</i> наслідки Віденської битви <i>Розпізнає</i> та <i>описує</i> видатні культурні пам'ятки.</p>
	<p>Тема 9. Польща на початку XVIII ст. Внутрішній розклад держави. Участь у Північній війні. Втручання сусідніх держав у польські справи. Узалежнення Речі Посполитої від сусідніх держав. Занепад культури і прояви її відродження. Проекти реформ. /Конарський. Лещинський/. Перші мануфактури. Саксонська династія на польському престолі. Селянські виступи на Правобережній Україні. Економічний занепад.</p>	<p>Учень: <i>називає</i> час правління Лещинського, Понятовського, дати Північної війни, поділів Речі Посполитої, результати зовнішньої політики Понятовського, реформи Понятовського, характерні риси внутрішньої та зовнішньої політики Речі Посполитої. <i>Показує</i> на карті територіальні землі Речі Посполитої XVIII ст. <i>Пояснює</i> поняття: «освічений абсолютизм», «імперія», «класицизм». <i>Описує</i> повсякденне життя в XVIII ст. <i>Порівнює</i> політику Лещинського і Понятовського <i>Наводить</i> приклади активної зовнішньої політики, «освіченого» правління. <i>Висловлює</i> судження щодо мети та засобів реалізації внутрішньої та зовнішньої політики Речі Посполитої</p>
	<i>Узагальнення</i>	
	<i>Тематичне оцінювання</i>	
	<p>Тема 10-11. Боротьба за порятунок Речі Посполитої та її падіння Державно-політичні реформи конвокаційного сейму 1764 р. Дисидентське питання. Барська конфедерація. Перший поділ Речі Посполитої. Кардинальні права. Реформи сейму 1773-1775 рр., Наростання реформаторського руху у 1780-х роках. Чотирьохлітній сейм. Конституція 3 травня 1791 р. Торговицька конфедерація. Другий поділ Речі Посполитої.</p>	<p>Учень: <i>визначає</i> хронологічну послідовність подій періоду. <i>Показує на карті</i> польські землі у межах імперій; на основі карти порівнює політико-адміністративний устрій польських земель у складі Російської імперії із політико-адміністративним устроєм польських земель у складі абсбурзької монархії; показує на карті місця та напрямки військових дій та територіальні зміни. На основі різних джерел інформації:</p>

	Національно-визвольне повстання під проводом Тадеуша Костюшка. Бартош Гловацький. Поланецький універсал. Оборона Варшави. Повстання в Великопольщі. Поразка під Мачіювічами. Третій поділ Речі Посполитої. Причини падіння Польської шляхетської держави.	<i>описує та порівнює</i> становище польського населення та риси повсякденного життя поляків у складі Російської, Австрійської, Пруської імперій; <i>визначає</i> цілі (мотиви) участі поляків у війнах за їхніми діями наслідки повстання під проводом Костюшка, піднесення національної ідеї, національного та суспільно-політичного рухів; <i>співставляє</i> дані історичних та літературних джерел для аналізу програмних позицій антиурядових організацій; <i>здійснює</i> критичний аналіз джерел та дає власну оцінку інтерпретації подій в історичних документах; <i>характеризує</i> зміст і значення «Конституція 3 Травня 1791ро» «Поланецького універсалу».
	Тема 12 Культурне життя Польщі в сер.XVIII ст Церковно-приходська, середня і вища освіта. Роль Едукаційної комісії в розвитку освіти в останній чверті XVIII ст. Художня література. Ігнацій Красіцький. Хроніки. Зародження історичної науки в другій половині XVIIIст. Політична думка. Природничі науки. Архітектура. Образотворче мистецтво. Театр. Музика.	Учень: <i>показує</i> на карті територіальні зміни, що відбулися внаслідок поділів Польщі <i>Визначає</i> хронологічну послідовність основних подій. <i>Застосовує</i> та <i>пояснює</i> на прикладах поняття та терміни: «публіцистика» <i>Називає</i> імена С.Сташица, Х.Колонтая та інших діячів культурно-церковного життя, митців, найзначніші твори літератури, архітектури, образотворчого мистецтва . <i>Оцінює</i> діяльність Сташица і Колонтая, Нарушевича, поета та історика <i>Визначає</i> місце польської культури в історії Європи <i>Оцінює</i> приєднання земель Правобережної України до Росії <i>Доводить</i> , що Варшава була одним із найвпливовіших центрів освіти, науки, видавничої справи.
	<i>Узагальнення</i>	
	<i>Тематичне оцінювання</i>	
	<i>Резервний час</i>	

9-й клас (35 год)

К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	Вступ Ознайомлення учнів із завданнями і структурою курсу. Структура	Учень: <i>хронологічно співвідносить</i> процеси, які відбувалися на землях

	<p>підручника з предмету, додаткова навчальна література та електронні ресурси. Форми й методи організації навчальної діяльності на заняттях із курсу. Періодичність критерій й засади тематичного, семестрового й річного оцінювання.</p> <p>Періодизація нової історії. Загальна характеристика змін у господарюванні, політичному житті, утвердження парламентаризму, розвитку духовної сфери суспільства, технічного прогресу, змін у побуті людей та у їхньому світосприйнятті.</p>	<p>Польщі із загальноєвропейськими тенденціями історичного руху. <i>Показує</i> на історичній карті території розселення поляків наприкінці XVIII - на початку XIX ст., територіальні зміни, що відбулися, і співставляє їх із сучасними кордонами Польщі. <i>Пояснює</i>, які тенденції розвитку польського суспільства домінували у XIX ст., що таке ринкові відносини, що таке індустріальне суспільство. <i>Характеризує</i> основні особливості розвитку Польщі наприкінці XVIIIст. – у XIX ст. <i>Аналізує</i> роль технічного прогресу. <i>Визначає</i> основні зміни в політичному житті, напрямки політичної еволюції Польщі, розвитку духовного життя, зміни в побуті людей та їхньому мисленні.</p>
	<p>Тема 1. Спроба відновлення незалежності Польщі</p> <p>Польські землі під владою Австрії, Прусії та Росії в кінці XVIII — на початку XIX ст. Початки шляхетської конспірації на польських землях. Зовнішньополітична орієнтація національно-визвольного руху. Польські легіони у французькій армії. Утворення Варшавського князівства. Кодекс Наполеона. Становище польського народу під час окупації. Плани відновлення незалежності. Ян Генрик Домбровський, Юзеф Вибицький. Повстання в Великопольщі і на Мазовщині. Тильзитський мир 1807. Князівство Варшавське, як спроба відновлення польської держави. Війна з Австрією 1809. Збільшення території князівства. Князь Юзеф Понятовський</p>	<p>Учень: <i>визначає</i> хронологічну послідовність подій періоду. <i>Характеризує</i> діяльність: Домбровського, Юзефа Понятовського, Польських Легіонів <i>Дає оцінку</i> Наполеонівській політиці <i>Аналізує</i> життя поляків, часів Варшавського князівства, характер наполеонівських війн, їх вплив на життя і долю народів Європи. <i>Пояснює</i> суть політики Наполеона, причини краху наполеонівської імперії, характер, спрямованість і наслідки рішень віденського конгресу. <i>Дає характеристики</i> визначним особистостям цього періоду: Домбровському, Понятовському, Вибицькому, Наполеону Бонапарту. <i>Показує на карті</i> кордони країн Європи наприкінці XVIII – на початку XIX ст., походи Наполеона, місце основних битв, територіальний перерозподіл Європи за рішенням Віденського конгресу. <i>Тлумачить, співвідносить і застосовує</i> поняття і терміни: «Просвітництво», «бонапартизм», «патріотизм», «культурно-національна політика», «військово-політичний союз»</p>
	Узагальнення	
	Тематичне оцінювання	
	<p>Тема 2. Польський національний рух на початку XIX ст.</p> <p>Новий поділ польських земель на Віденському конгресі. Утворення Королівства Польського у складі Росії, Територія, населення та устрій. Конституція 1815 р. Економічний і культурний розвиток Королівства. Загострення суперечностей між царизмом і польською громадськістю.</p>	<p>Учень: <i>Визначає</i> хронологічну послідовність подій періоду, хронологічно співвідносить конспіративну діяльність та національно-визвольний рух на польських землях під російським пануванням <i>Пояснює на основі карти</i> економічні та соціальні процеси (наприклад, господарська інфраструктура, спеціалізація регіонів,</p>

	<p>Виникнення і діяльність таємних організацій. Патріотичне товариство.</p> <p>Польські землі під владою Австрії. Особливості етнічного складу та устрою Королівства Галичини та Лодомерії. Становий сейм. Позиція шляхти. Становище селянства. Економічний розвиток. Польські патріотичні організації.</p> <p>Сілезія, Помор'я, Велике Познанське князівство під владою Пруссії. Онімечення Західних польських земель. Земельні реформи 1816-1823 рр. Занепад промисловості. Польські патріотичні організації. Скасування автономії Великого Познанського князівства.</p> <p style="text-align: center;">Тема 3. Листопадове повстання</p> <p>Союз Підхорунжих П.Висоцького. Листопадова ніч 29.-30.XI 1830. С. Гоцинський, Л. Набеляк. Боротьба політичних угруповань. Селянська справа. Перебіг збройної боротьби. Російсько-польська війна. Керманичі повстання: поразка і значення повстання. Уряди і народи Європи у ставленні до повстання.</p> <p style="text-align: center;">Тема 4. Велика еміграція</p> <p>Осередки польської еміграції та їх керівники. Зв'язок з батьківщиною. Розквіт польської культури в еміграції. Романтична поезія і музика. А.Міцкевич, Ю.Словацький, Ф.Шопен.</p> <p>Конспіративна діяльність. Репресії загарбників. Значення емісарів. Сільська змова Петра Щигенного. Конспіративна діяльність на території Пруссії.</p>	<p>особливості становища населення у зв'язку з економічним розвитком тощо) показує на карті території, охоплені народно-визвольним рухом; показує на карті й співвідносить території, охоплені національно-визвольним рухом на польських землях та революційними подіями у країнах Європи.</p> <p>На основі різних джерел інформації:</p> <p><i>Порівнює</i> соціально-економічний розвиток польських земель, становище населення та явища повсякденного життя поляків. Під владою Росії, Австрії та Пруссії.</p> <p><i>характеризує та оцінює</i> особливості розвитку сільського господарства, промисловості й торгівлі даного періоду;</p> <p><i>доводить</i>, що кріпосне право гальмувало економічний розвиток Польщі, призводило до посилення національного та соціального гніту тощо;</p> <p><i>визначає та характеризує</i> передумови, причини, форми, характер і наслідки протесту різних верст польського населення, сутність програмних вимог національно-визвольного руху;</p> <p><i>порівнює</i> мету, завдання і форми національного руху наприкінці 20-х рр. XIX ст. на польських землях під владою Росії з вимогами європейських народів</p> <p><i>дає</i> власну оцінку діяльності Сташця, Лукасінського, Висоцького, Міцкевича, Словацького, Шопена</p> <p><i>показує</i> на карті основні місця і території, пов'язані з розвитком освіти, науки та мистецтва.</p> <p>На основі різних джерел інформації:</p> <p><i>визначає і характеризує</i> основні чинники, особливості розвитку, явища, процеси та пам'ятки культури цього періоду;</p> <p>описує явища культурного та духовного життя;</p> <p><i>порівнює</i> ідеї та цінності, що були характерні для тогочасної культури, з сучасними державотворчими ідеями та культурними цінностями</p> <p><i>оцінює</i> внесок окремих діячів у вітчизняну та світову культуру</p>
	Узагальнення. Тематичне оцінювання	
	<p style="text-align: center;">Тема 5. Краківське повстання 1846 р.</p> <p>Початок краківського повстання. Маніфест Народного Уряду. Селянські виступи в Галичині. Реакція. Поразка повстання і ліквідація Речі Посполитої Краківської</p>	<p>Учень:</p> <p><i>показує</i> на карті просторові межі краю і описує особливості адміністративно-територіального устрою, характеризує на основі карти процеси соціально-економічного розвитку.</p> <p><i>Хронологічно співвідносить</i> основні події та історичні процеси в краї з подіями і процесами вітчизняної та європейської історії.</p> <p><i>Описує</i> побут, повсякденне життя людей краю на основі аналізу та</p>

	<p>Тема 6. Весна Народів на польських землях 1848 - 1849</p> <p>Королівство Галичини і Лодомерії. Польсько-українські відносини. Весна народів у Європі і її вплив на суспільне життя в Галичині. Народний комітет у Кракові. Народна Рада у Львові. Львівське повстання. Скасування кріпацтва. Повстання у Великопольщі. Народний Комітет. Домовленість в Ярославці 11 квітня 1849 р. Перебіг повстання. Польський народний рух в Сілезії і на Мазурах. Діяльність поляків в Італії / леґіон Міцкевича/. Участь поляків в Угорській революції /Ю.Бем/</p> <p>Участь поляків в революційних виступах на території Німеччини.</p>	<p>узагальнення даних різних джерел інформації (текстів, фрагментів історичної літератури, письмових та речових історичних джерел, ілюстрацій, фондів та експонатів музеїв, історичних пам'яток).</p> <p><i>Характеризує</i> особливості духовного та суспільного життя мешканців краю, порівнюючи з аналогічними явищами та процесами на інших територіях</p> <p>Учень:</p> <p><i>Характеризує</i> політичне становище в Європі після Віденського конгресу, основні риси економічного, політичного і суспільного життя країн Європи у 1815 – 1847 рр.</p> <p><i>Аналізує</i> суспільно-політичні рухи в країнах Східної і Західної Європи, причини революції 1848 - 1849 рр.</p> <p><i>Розкриває</i> особливості, характер, хід, причини поразок і наслідки революції в європейських країнах у 1848 – 1849 рр.</p> <p><i>Показує на карті</i> країни Європи у першій половині XIX ст.</p>
	<p>Тема 7. Польські землі в другій половині XIX ст.</p> <p>Бюрократично- поліційна система управління. Пожвавлення польського національного руху в кінці 50-х - на початку 60-х рр. формування двох течій - білих і червоних, Діяльність і реформи О.Вельопольського. Прагнення незалежності. Польські землі під російським пануванням. Кримська війна. Становище селян.</p> <p>Тема 8. Січневе повстання</p> <p>Початок повстання. Маніфест Народного Уряду. Партизанська боротьба. Диктатура Ромуальда Траугутта. Декрети Тимчасового національного уряду. Боротьба за керівництво повстанням. Партизанська війна. Позиція європейських держав у польському питанні. Земельна реформа царського уряду 1864 р. в Королівстві Польському. Поразка повстання.</p> <p>Тема 9 - 10 Політика загарбників стосовно поляків</p> <p>Заслання, конфіскація маєтків і контрибуції. Ліквідація самостійності Польського Королівства. Русифікація і опір поляків. Таємне навчання. Репресії проти католицької церкви і уніатів. Господарсько-суспільний розвиток Польського Королівства</p> <p>«Онімечення західних польських земель. Колонізаційна комісія»</p>	<p>Учень:</p> <p><i>визначає</i> хронологічні межі етапів визвольного руху, синхронізує прояви суспільно-політичного та національно-визвольного руху в різних регіонах та європейських країнах</p> <p><i>На основі карти простежує</i> зв'язок між процесами модернізації суспільства та піднесенням національно-визвольного руху.</p> <p>На основі різних джерел інформації <i>визначає, характеризує та порівнює</i> основні причини, прояви, форми та наслідки суспільно-політичного і національно-визвольного руху на польських землях Російської, Австро-Угорської, Німецької імперій</p> <p><i>дає</i> характеристику та оцінює діяльність провідних представників національно-визвольного руху</p> <p><i>показує</i> на карті просторові межі краю і описує особливості адміністративно-територіального устрою, характеризує на основі карти модернізаційні процеси, що відбулися на території краю.</p> <p><i>Хронологічно співвідносить</i> основні події та історичні процеси в краї з подіями і процесами вітчизняної та європейської історії.</p> <p><i>Описує</i> побут, повсякденне життя людей краю на основі аналізу та узагальнення даних різних джерел інформації (текстів, фрагментів історичної літератури, письмових та речових історичних джерел, ілюстрацій, фондів та експонатів музеїв, історичних пам'яток).</p> <p><i>Характеризує</i> особливості духовного та суспільного життя мешканців краю, порівнюючи з аналогічними явищами та процесами</p>

	<p>Утворення і діяльність Союзу східних територій (Гаката). Роль костелу у збереженні національної самобутності поляків. Культурно-освітні організації. Діяльність Національної ліги. Економічне становище Познанщини. Особливості розвитку Сілезії і Помор'я. М.Джимала, Й.Мярко, К.Мронговюш</p> <p>Польська автономія в Галичині. Польсько-українські стосунки. Формування нових політичних течій. Польські консерватори: станчики і подоляки. Ліберальна течія. Ф.Смолька. Утворення Польської соціал-демократичної партії Галичини і Сілезії. Розвиток селянського руху. Б.Вислоух. Утворення Селянської партії (Стронніцтво Людове). Діяльність у Галичині Національної Ліги і національних демократів. Загострення польсько-українських суперечностей. «Нова ера» та її невдача. Економічний розвиток краю, Роль іноземного капіталу. Посилення демократичного руху в Галичині на початку XX ст., Боротьба за демократизацію виборчої системи. Польсько-українські конфлікти. Зміцнення проавстрійської орієнтації польських політичних партій.</p>	<p>на інших територіях Польщі.</p> <p><i>Показує</i> на карті основні місця і території, пов'язані з розвитком освіти, науки та мистецтва.</p> <p>На основі різних джерел інформації</p> <p><i>Визначає і характеризує</i> основні чинники, особливості розвитку, явища, процеси та пам'ятки культури цього періоду.</p> <p><i>Порівнює</i> ідеї та цінності, що були характерні для тогочасної культури з сучасними цінностями польського суспільства;</p> <p><i>характеризує й оцінює</i> внесок окремих діячів у вітчизняну та світову культуру;</p> <p><i>Порівнює</i> прояви і шляхи процесу консолідації польської нації з аналогічними процесами в Італії та Німеччині в цей період.</p> <p><i>Хронологічно співвідносить</i> (синхронізує) модернізаційні процеси на польських землях з аналогічними процесами в європейських країнах.</p> <p><i>На основі карти описує і характеризує</i> модернізаційні процеси на польських землях</p> <p>На основі різних джерел інформації</p> <p><i>Характеризує</i> основні реформи суспільного життя на польських землях і визначає їх наслідки;</p> <p><i>Описує</i> явища і наводить статистичні дані.</p>
	<i>Узагальнення.</i>	
	<i>Тематичне оцінювання</i>	

Новітня історія Польщі

10-й клас (35 год)

К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	<p style="text-align: center;">ВСТУП</p> <p>Ознайомлення учнів із завданнями і структурою курсу. Методологія побудови підручника з предмету, додаткова навчальна література та електронні й Інтернет-ресурси. Форми й методи організації навчальної діяльності на заняттях із курсу. Критерії й засади тематичного, семестрового й річного оцінювання.</p> <p>Завершення переходу польських земель до індустріального суспільства. Суперечливі процеси модернізації суспільного та повсякденного життя.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>визначає</i> основні етапи розвитку польських земель на початку XX ст., хронологічні межі процесу індустріалізації польських земель та співвідносить їх із загальноєвропейськими та світовими.</p> <p><i>Показує</i> на карті території польських земель, охоплені процесом індустріалізації та визначає їх господарську спеціалізацію, регіони піднесення національно-визвольного руху.</p> <p>На основі аналізу різних джерел інформації:</p> <p><i>характеризує і порівнює</i> основні риси модернізації суспільного та</p>

	<p>Піднесення національно-визвольного руху та національної самосвідомості польського народу.</p> <p>Зміни суспільного життя в Польщі під час Першої світової війни і революції. Визвольні змагання польського народу. Перші кроки до радянізації.</p>	<p>повсякденного життя з аналогічними загальноєвропейськими та світовими; <i>визначає</i> зв'язок між процесами формування індустріального суспільства та піднесенням національно-визвольного руху; <i>визначає</i> вплив подій Першої світової війни на життя населення, передумови визвольних змагань польського народу;</p>
	<p>Тема 1. ПОЛЬСЬКІ ЗЕМЛІ НА ПОЧАТКУ XX ст.</p> <p>Розвиток промисловості в Королівстві й Верхній Сілезії. Урбанізація. Становище польського пролетаріату. Перші соціалістичні гуртки, /Л.Варинський/ «Великий Пролетаріат»: програма, діяльність і значення. Зв'язки з революційним рухом в Росії. Відродження прагнення до незалежності в різних суспільних верствах. Утворення напрямків і політичних течій у Польщі. Ліга Польська. Ліга народна. Р.Дмовський. Соціалістичний рух під пануванням трьох загарбників. Діячі польського робітничого руху /Б.Лимановський, У.Дашинський, Ф.Дзержинський, Ю.Мархлевський, Р.Люксембург/.</p> <p>Початок революції 1905 року. Характер революції. Виступи селян. Збройні повстання в Лодзі. Політичні угруповання та їх ставлення до революційного руху. Співробітництво польських та російських революціонерів. Поділ ППС та його наслідки. Поразка революції. Бойкотування польською молоддю російської школи. Початок страйку. Постулати програми і реформи школи. Самовільне впровадження польської мови в початкових і середніх школах. Утворення польських шкіл у Королівстві. Шкільний страйк Пруссії. Вжешня.</p>	<p>Учень: <i>визначає</i> хронологічну послідовність явищ економічного, політичного і культурного життя, утворення політичних партій та рухів. <i>Показує</i> на карті території польських земель, визначає їх господарську спеціалізацію, регіони піднесення національно-визвольного руху, райони виступів робітників, селян і військових у 1905-1907 рр. На основі аналізу різних джерел інформації: <i>описує</i> прояви індустріалізації та модернізації суспільного життя на початку XX ст.; <i>характеризує</i> і <i>порівнює</i> прояви і процеси модернізації повсякденного життя населення Королівства та Верхньої Сілезії між собою, а також з аналогічними загальноєвропейськими й світовими; <i>характеризує</i> основні події російської революції на польських землях; <i>аналізує</i> програми та діяльність політичних партій і дає їм власну оцінку. Хронологічно зіставляє події та явища теми. Тлумачить і застосовує поняття і терміни: «імперіалізм», «нація», «технічний прогрес», «державне регулювання економіки», «соціалістичний рух», «профспілковий рух», «дуалістична монархія», «національний рух», Називає та конкретизує фактами основні риси розвитку духовного життя; описує явища і пам'ятки культури цього періоду; доводить закономірність зв'язків між процесами формування індустріального суспільства та піднесенням національно-визвольного руху, формуванням національної свідомості та розвитком культури.</p>
	Узагальнення	
	Тематичне оцінювання	
	<p>Тема 2. ПОЛЯКИ ТА ПОЛЬСЬКА СПРАВА ПІД ЧАС ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ</p> <p>Різні погляди на справу відновлення незалежності. Утворення організацій військового характеру. Діяльність Ю.Пілсудського, значення легіонів і Польської організації військової. Загарбники і польська справа на початку війни. Польські військові організації.</p> <p>Акт 5 листопада 1916 року. Польська справа на міжнародній арені. Держави Антанти і незалежність Польщі. Відношення російської</p>	<p>Учень: <i>спираючись на карту</i> та інші джерела інформації, характеризує геополітичні плани країн Антанти і Троїстого союзу щодо Польщі, показує на карті території, де відбувались воєнні події Першої світової війни. На основі різних джерел інформації: <i>доводить</i> взаємозв'язок Першої світової війни і відродження польської держави <i>описує</i> повсякденне життя та визначає зміни, пов'язані з війною Ю.Пілсудського і Р.Дашинського</p>

	<p>революції до польської незалежності. Революційні події 1918-1923 рр. та їх вплив на політичну ситуацію на польських землях.</p>	<p><i>характеризує</i> взаємостосунки , дає їм власну оцінку <i>порівнює</i> різні точки зору Ю.Пілсудського щодо діяльності та висловлює власну позицію з цього питання; <i>готує</i> доповіді, повідомлення і реферати про основні події Першої світової війни; <i>складає</i> характеристики та політичні портрети видатних діячів польського визвольного руху; <i>робить критичний аналіз</i> завершення та підсумків війни. <i>Дає характеристики</i> визначних діячів Першої світової війни. На основі різних джерел інформації <i>аналізує</i> та <i>узагальнює</i> основні втрати внаслідок Першої світової війни. <i>Хронологічно зіставляє</i> події та явища теми. <i>Тлумачить і застосовує</i> поняття і терміни: «військово-політичний блок», «гонка озброєнь», «мілітаризм», «шовінізм», «анексія»</p>
	Узагальнення	
	Тематичне оцінювання	
	<p>Тема 3. ВІДРОДЖЕННЯ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (1918 - 1921 рр.)</p> <p>Утворення локальних осередків польської державності. Ради робітничих делегатів. Утворення Тимчасового Уряду Народної Польської Республіки в Любліні і його Маніфест 7.11.1918. І. Дашинський. 11 листопада 1918 р. Прихід до влади Юзефа Пілсудського. Боротьба за Львів. Польсько-українська війна. Повстання у Великопольщі. Установчий сейм і його діяльність.Партії і політичні угруповання. Створення Комуністичної робітничої партії Польщі. Федераційна концепція Ю.Пілсудського. Причини польсько-більшовицької війни. Угоди Ю.Пілсудського і С.Петлюри. Київський похід Ю.Пілсудського. Варшавська битва. Тимчасовий Комітет Революції Польщі в Білостоку. Ризький тракт 1921р. Встановлення кордонів. Наслідки війни. Польсько-литовські суперечності. Справа Тешинської Сілезії: Версальський мирний договір. Визначення польсько-німецького кордону. Створення Вільного Гданська. Референдум у Вармії, Мазурах і Верхній Сілезії. Сільські повстання.</p>	<p>Учень: <i>визначає</i> хронологічну послідовність подій періоду визвольних змагань. <i>Показує</i> на карті місця основних подій періоду визвольних змагань та військові дії періоду польсько-більшовицької війни. На основі різних джерел інформації: <i>визначає</i> причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами та процесами періоду визвольних змагань; <i>Хронологічно співвідносить</i> події та явища теми. <i>Тлумачать і застосовує</i> поняття і терміни. «анексія», «репарація», «контрибуція» <i>орисує</i> соціально-економічне становище, повсякденне життя, настрої населення та психологічний клімат у суспільстві за часів визвольних змагань; <i>Застосовує та пояснює</i> поняття і терміни: «більшовизм», «громадянська війна», «воєнний комунізм», «Комінтерн», «світова пролетарська революція», «експорт революція»; <i>Складає</i> політичні портрети видатних діячів періоду відродження польської держави.</p>
	Узагальнення	
	Тематичне оцінювання	
	<p>Тема 4. РОЗВИТОК НАУКИ І ТЕХНІКИ. ОСВІТА І КУЛЬТУРА У ІІ ПОЛОВИНІ ХІХ СТ. – ПОЧ. ХХ СТ,</p>	<p>Учень: <i>показує</i> на карті основні місця і території, пов'язані з розвитком освіти,</p>

	<p>Стан початкової і середньої освіти. Вища школа. Краківська академія знань. Розвиток природничих наук. М.Кюрі-Склодовська. Гуманітарні науки. Історичні школи. Ю.Шуйський, Т.Корзон, К.Ліске. Польське історичне товариство. Неоромантизм в історіографії. В.Тишборовський. Філологічні науки. Я.Карлович, Є.Міхельський, О.Кольберг. Соціальні науки. Праці Б.Лімановського та Л.Кшивіцького. Романтичні традиції в літературі. Ю.І.Крашевський, Г.Сенкевич, Реалістичний напрям. Е.Ожешко, М.Конопницька, Б.Прус, В.Реймонт. Література «Молодої Польщі», Розвиток образотворчого мистецтва. Історичний напрям. Я.Матейко, А.Гроттгер. Модерністські впливи в живописі. Театр. Музичне мистецтво. Творчість С.Монюшко. Діяльність музично-театральних і хорових товариств.</p>	<p>науки та мистецтва. На основі різних джерел інформації: <i>визначає і характеризує</i> основні чинники, явища, процеси та пам'ятки культури цього періоду; <i>порівнює</i> ідеї та цінності, що були характерні для тогочасної культури з сучасними державотворчими ідеями та культурними цінностями поляків; <i>оцінює</i> внесок окремих діячів у вітчизняну та світову культуру.</p>
	<p>Тема 5.РІЧ ПОСПОЛИТА В 1921 - 1926р.р.</p> <p>Територія і населення польської держави. Національні меншини . Конституція 1921 р. Обрання Габріеля Нарutowича президентом і його вбивство. Значення власної держави для життя польського народу. Подолання перешкод в об'єднанні території. Інфляція і грошова реформа. Будівництво Гдині. Структура земельної власності. Боротьба за аграрну реформу. Реформи уряду В. Грабського. Діяльність В.Вітоса. Класова боротьба в селі і місті. Досягнення першого етапу відбудови.</p>	<p>Учень: <i>показує</i> на карті просторові межі Речі Посполитої і описує особливості адміністративно-територіального устрою; характеризує на основі карти модернізаційні процеси, що відбувалися на території Польщі. <i>Хронологічно співвідносить</i> основні події та історичні процеси в Польщі з подіями і процесами вітчизняної та європейської історії. <i>Описує</i> побут, повсякденне життя людей на основі аналізу та узагальнення даних різних джерел інформації (текстів, фрагментів історичної літератури, письмових та речових історичних джерел, ілюстрацій, фондів та експонатів музеїв, історичних пам'яток). <i>Характеризує</i> особливості духовного та суспільного життя мешканців Речі Посполитої.</p>
	Узагальнення	
	Резервний час	
	<p>Тема 6. ПОЛЬЩА У 1926 - 1939 рр.</p> <p>Міжнародне та внутрішнє становище Польщі. Травневий переворот. Боротьба Пілсудського з сеймом. Позиція лівих щодо Ю.Пілсудського. Початок світової економічної кризи. Залежність Польщі від іноземного капіталу. Перші прояви світової кризи в Польщі і спроби її подолання.</p>	<p>Учень: <i>Визначає</i> хронологічну послідовність подій сенатського правління, співвідносить їх із подіями і процесами в країнах Європи, складає синхроністичну таблицю. <i>Показує</i> на карті Польщі землі, регіони охоплені різними течіями опозиційного руху.</p>

	<p>Квітнева Конституція та її характер. Система санаційного правління. Новий робітничий рух в боротьбі з санацією. Діяльність поступової інтелігенції. Українська меншина в Польщі. Пацифікація 1930 р. Спроби нормалізації польсько-українських відносин. Розпуск Комуністичної партії Польщі. Конституція 1935 р. Господарське пожвавлення в Польщі. Будівництво Центрального промислового округу. Євгеній Квятковський.</p> <p>Культурне життя Польщі у міжвоєнний період. «Ера свободи». Освіта. Декрет про обов'язкове семирічне навчання (1919 р.). Поступове зростання мережі шкіл. Закон 1924 р. про утравістичне (двомовне) шкільництво. Розвиток вищої освіти. Розширення мережі бібліотек та читалень. Наука. Львівська та Варшавська математичні школи. Розвиток хімії та фізики. Засоби комунікації. Зростання періодичних видань. Радіо. Кінематограф. Поширення звукового кіно. Театральне мистецтво. Виникнення нових театрів. «Політичний театр» (С. Ярач). «Театр Польський» (А. Шишман). Художня Література та живопис. Авангардизм та реалізм. Скульптура, архітектура та музичне мистецтво.</p>	<p>На основі різних джерел інформації:</p> <p><i>характеризує і порівнює</i> явища і процеси економічного розвитку, суспільного та повсякденного життя на землях II Речі Посполитої із проявами суспільного та повсякденного життя.</p> <p><i>Описує та порівнює</i> зрушення у повсякденному способі життя різних верств польського населення.</p> <p><i>Аналізує, узагальнює</i> факти та різні точки зору, визначає причини та наслідки важливих подій і явищ політичного, соціального та культурного життя сенатського правління, формує власні оцінки цих подій.</p> <p><i>Обґрунтовує</i> власну позицію щодо причин виникнення та існування II Речі Посполитої, викладає її у формі усної відповіді та історичного есе.</p> <p><i>Визначає</i> сутність політики санації й пацифікації та інших проявів національної політики щодо українського населення в Польщі, співставляє різні точки зору щодо її оцінки.</p>
	<p>Тема 7. ПОЛЬЩА НАПЕРЕДОДНІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ</p> <p>Ю.Бек і його закордонна політика. Польсько-радянський договір про ненапад. Польсько-німецька декларація і її політичні наслідки. Окупація Заолльжжя.</p> <p>Польща в німецьких планах загарбання Європи. Німецькі вимоги до Польщі. Відмова Польщі. Британські гарантії. Рішення Гітлера про ненапад на Польщу. Польське суспільство перед воєнною загрозою. Польські військові приготування 1939 р. Радянсько-британсько-французькі переговори в Москві та їх фіаско. Радянсько-німецький пакт про ненапад.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>Визначає та обґрунтовує</i> зв'язки між Німецькими вимогами до Польщі, та початком Другої світової війни.</p> <p><i>Характеризує</i> роль політичних діячів: Ю.Бека, В.Вітоса, Мосціцкого.</p>
	Узагальнення	
	Резервний час	

11-й клас (35 год)

К-ть Год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	<p style="text-align: center;">Вступ</p> <p>Ознайомлення учнів із завданнями і структурою курсу. Методологія побудови підручника з предмета, додаткова навчальна література та електронні й Інтернет-ресурси. Форми і методи організації навчальної діяльності на заняттях із курсу. Критерії й засади тематичного, семестрового й річного оцінювання.</p> <p>Польща в роки Другої світової війни.</p> <p>Польща в умовах біполярного світу у 50-х – першій половині 80-х рр. XX ст. Процеси лібералізації суспільства. Зародження дисидентського руху. Наростання кризових явищ в житті суспільства.</p> <p>Польща в умовах загальносвітових та європейських інтеграційних процесів. Утворення громадських організацій і рухів. Формування багатопартійної системи. Зростання соціальної активності населення.</p> <p>Польща в умовах світової глобалізації. Основні тенденції розвитку держави. Проблеми реформування суспільства, прийняття Конституції РП. Політичні, економічні, соціальні процеси на рубежі тисячоліть. Зміни у повсякденному житті.</p>	<p>Учень: <i>визначає і пояснює</i> хронологічні межі основних періодів розвитку Польського суспільства у другій половині XX ст. – на початку XXI ст. <i>показує</i> на карті кордони сучасної Польщі, пояснює на основі карти основні тенденції розвитку промисловості та сільського господарства у 50 – 80-ті роки XX ст. На основі аналізу різних джерел інформації: <i>характеризує і порівнює</i> основні тенденції розвитку Польського суспільства у другій половині XX ст. – на початку XXI ст. з процесами еволюції суспільного та повсякденного життя із загальноєвропейськими та світовими процесами розвитку суспільства; <i>визначає і пояснює</i> на життєвих прикладах зміст понять «Польський жовтень», «Солідарність», «дисидентський рух», «національно-визвольний рух», «правозахисний рух»; <i>формулює і конкретизує</i> на прикладах особливості розвитку Польщі на різних етапах її розвитку у другій половині XX – на початку XXI ст.; <i>визначає та обґрунтовує</i> зв'язки між основними етапами розвитку Польщі, європейського та світового співтовариства.</p>
	<p style="text-align: center;">Тема 1 – 4. Польща в роки Другої світової війни.</p> <p>Оборонна війна 1939р. Початок Другої світової війни. Німецька агресія на Польщу. Воєнна доктрина. Плани оборони. Перебіг воєнних дій. Оборона Вестерплатте. Битва під Мокрою «Дивна війна» на Заході. Битва над Бзурою. Оборона Варшави. Вторгнення Червоної армії на землі Речі Посполитої. Оборона Львова. Останні битви вересня. Підсумки вересня. Німецько-радянський кордон.</p> <p>Окупація земель II Речі Посполитої, доля поляків. Генеральне губернаторство. Становище польських земель, включених до Райху. Землі приєднанні до СРСР. Німецька політика стосовно польського населення. Участь поляків у воєнних діях на Заході. Радянська політика стосовно польських громадян, що проживали на території СРСР.</p> <p>Польща і поляки в роки II світової війни. Польський уряд в еміграції.</p>	<p>Учень: <i>визначає</i> причини, характер, періодизацію Другої світової війни. <i>Залучаючи історичну карту, характеризує та зіставляє</i> стратегії й тактики протиборчих сторін та їх реалізацію на основних театрах воєнних дій у Європі. <i>Прослідковує</i> дипломатичні відносини, процес формування антигітлерівської коаліції. <i>Аналізує</i> особливості окупаційного режиму та Руху Опору на окупованих територіях, його політичну орієнтацію та форми боротьби; зміну ролі чоловіка і жінки в повсякденному житті в умовах війни. Хронологічно та територіально співвідносить події та явища теми. Тлумачить, співвідносить і застосовує поняття і терміни: «Друга світова війна», «блискавична війна», «новий порядок», «рух Опору»,</p>

<p>Його політична програма. Діяльність уряду РП у Франції. Польська армія у Франції. Польсько-радянська угода у липні 1941 р. Армія ген.Андерса С. Катинська справа. Розірвання польсько-радянських відносин у 1943 р. Гібралтарська катастрофа. Зміни в складі уряду.</p> <p>Польський рух Опору. Польська підпільна держава. В. Сікорський. Утворення підпільних структур. Головні політичні об'єднання і збройна організація. Головні напрямки і форми боротьби в польському русі опору. Армія Крайова.</p> <p>Збройна боротьба. Громадянський опір. Різні концепції боротьби з окупантом. Молодь в Русі Опору. Участь духовенства. Повстання у Варшавському гетто, допомога євреям. Формування польського лівого крила. Ситуація комуністів перед червнем 1941р. Зміцнення ППР і програма її діяльності. Утворення Крайової Ради Народової. Армія Людова. Союз Польських Патріотів в СРСР - дивізія імені Т.Костюшка. Битва під Леніно.</p> <p>Еміграційний уряд перед перспективою визволення краю. Позиція радянського уряду стосовно до Польщі. Утворення Ради Народної Єдності 1944 р. План «Буря». Варшавське повстання: генеза, повстанчі сили, перебіг бойових дій. Проблема допомоги для повстання. Налагодження співпраці між ППР і комуністами СРСР. Утворення Польського Комітету Народного Визволення. Маніфест 22 липня 1944 р. Люлінська Польща. Утворення Війська Польського. Визволення земель поміж Бугом і Віслою.</p> <p>Початки народної влади. Організація державного апарату. Декрет про аграрну реформу. Політична і збройна боротьба з новою владою. Ліквідація структур підпільної польської держави. Участь Війська Польського у визволенні решти польських земель. Співвідношення політичних сил у Польщі в 1945 році, поділ політичних сил в Польщі в 1945 р. Процес 16-ти. Тимчасовий Уряд Народної єдності. Московське порозуміння. Утворення Польської Народної Республіки. Співвідношення політичних сил в Польщі наприкінці 1945 р. Воєнні знищення, втрати населення. Початки відбудови і реконструкції господарства.</p> <p>Переселенські акції і репатріація. Нові кордони ПР. Нові союзи. Питання польської території в програмах польської робітничої партії і польського уряду на еміграції.</p> <p>Справа кордонів на Ялтинській конференції. Угода з СРСР 22квітня 1945 р. Питання про західний кордон Польщі в Потсдамі. Угода про кордон з СРСР і справа східного кордону Польщі. Урегулювання прикордонного спору з Чехословаччиною.</p>	<p>«Холокост», «Велика трійка», «антигітлерівська коаліція», «колабораціонізм».</p> <p><i>визначає</i> хронологічну послідовність подій Другої світової війни початкового їх періоду та його основні етапи.</p> <p><i>Спираючись на карту</i> та інші джерела інформації, характеризує геополітичні плани СРСР та Німеччини щодо Польщі, показує на карті території, де відбувались воєнні події Другої світової війни і розгортався рух опору.</p> <p>На основі різних джерел інформації:</p> <p><i>порівнює</i> ставлення до війни різних верств населення та політичних сил на польських землях;</p> <p><i>описує</i> героїчні події війни;</p> <p><i>описує</i> повсякденне життя та визначає зміни, пов'язані з війною;</p> <p><i>характеризує</i> та <i>порівнює</i> діяльність національного та партизанського антифашистських рухів, дає їм власну оцінку;</p> <p><i>порівнює</i> різні точки зору щодо діяльності АК і АК за часів війни, дає їм власну оцінку;</p> <p><i>складає</i> характеристики та політичні портрети видатних польських полководців та героїв війни;</p> <p><i>порівнює</i> різні точки зору, що існують в історичній науці, відносно подій та етапів Другої світової війни та визначає власну позицію;</p> <p><i>розповідає</i> про ціну перемоги та висловлює власну позицію щодо ролі війн у житті людства.</p>
--	---

	<p>Тема 5 Політична ситуація в Польщі у 1945 - 1953 рр.</p> <p>Політичні партії - ППР,ППС,СЛ,ПСЛ,СД,АСП – програми, відносини. Суспільні настрої. Боротьба за владу. Референдум і його результати. Вибори до сейму. 19 січня 1947 р.- адміністративний натиск. ППР і ППС - погляди на будівництво соціалізму в Польщі. Молодіжний рух молоді. Утворення союзу польської молоді. Посилення догматичного курсу ППР. Теза про правонаціональні ухили - усунення В.Гомулки. Конгрес об'єднання і утворення ПЗПР 1948 р. Перемога Сталінського гурту в ПЗПР. Об'єднання народного руху /ЗСЛ/. Відступ від демократії. Порушення права. Перебір в системі влади. Відносини між державою і костелом. Конституція ПРЛ 1952 р. Тоталітарний режим.</p>	<p>Учень: <i>визначає</i> хронологічну послідовність головних подій. <i>Пояснює</i> на основі карти зміни в адміністративно-територіальному устрої <i>характеризує</i> протистояння радянської влади та національно-визвольного руху, співставляє різні точки зору щодо цього питання та дає їм власну оцінку; <i>описує</i> повсякденне життя та визначає зміни, пов'язані з відбудовчими процесами; <i>визначає</i> зв'язки між відбудовчими процесами, особливостями політичного життя та суперечливими явищами у розвитку культури та духовного життя</p>
	<p>Тема 6. «Соціалістичне будівництво» у післявоєнній Польщі</p> <p>Програма соціалістичного будівництва в Польщі. Трирічний господарський план відбудови країни. Пріоритет промисловості у 3 річ. плані. Розширення нових галузей промисловості: ліквідація приватної торгівлі. Адміністративні методи колективізації сільського господарства. Вплив ІІ з'їзду ПОРП і ХХ з'їзд КПРС на розвиток ситуації в Польщі. Критика помилок в справах влади. Зміна атмосфери в політичному житті. Розкол у керівництві ПОРП .Познанські події. В.Гомулка на чолі партії. Тривалі та нестійкі наслідки жовтня. Порозуміння з церквою-звільнення митрополита С.Вишинського. Відхід від масової колективізації. Вибори 1957 р. Чергове загострення стосунків між державою та церквою 1966 р. Суспільні прагнення і можливості їх урегулювання. Криза 1968 - 1970 рр. Події березня 1968 р.як прояв політичної кризи. Спад авторитету Гомулки. Робітничі страйки 1970 р. на балтійському узбережжі. Застосування військ. Прихід до влади Е. Герека.</p>	<p>Учень: <i>визначає</i> хронологічну послідовність головних подій відбудовчого періоду. <i>Пояснює</i> на основі карти зміни в адміністративно-територіальному устрої та відбудовчі процеси у промисловості. На основі різних джерел інформації: <i>характеризує</i> зовнішньополітичну діяльність Польщі, співставляє різні точки зору щодо цього питання та дає їй власну оцінку</p>
	<p>Тема 7. Польща в 70 - х роках</p> <p>Модернізація господарства, збільшення національного доходу. Досягнення та помилки в господарчій політиці. Нераціональне використання закордонних кредитів. Невдачі в проведенні аграрної політики, поглиблення нерівності. Збільшення заборгованості країни. Події червня 1976 р. як політична криза. Новелізація конституції. Зміни в</p>	<p>Учень: <i>визначає</i> умови і особливості процесів в Польщі у порівнянні з загальноєвропейськими варіантами післявоєнної конверсії; <i>розповідає</i> про життя населення в умовах протистояння радянській владі; На основі різних джерел інформації: <i>характеризує</i> внутрішньополітичне та соціально-економічне</p>

	<p>адміністративному поділі в державі та його наслідки. Падіння ролі народних рад. Діяльність організованої опозиції /КОР, КРН/.Рух захисту прав людини і громадянина.</p> <p>Обрання К. Войтили Папою Римським.</p>	<p>становище Польщі на початку 50-х років XX ст.;</p> <p><i>описує</i> прояви процесів лібералізації в різних сферах життя польського суспільства, співставляє різні точки зору щодо процесів лібералізації в Польщі та дає їм власну оцінку;</p>
	<p>Тема 8. Суспільно-політична криза 80-х років</p> <p>Робітничі протести на балтійському узбережжі і в інших районах країни серпень 1980р. Утворення і діяльність профспілки «Солідарність». Л.Валенса. Підписання угод з робітничими колективами Узбережжя і Сілезії. Зміни в уряді. В.Ярузельський. Зростання конфронтаційних тенденцій. Введення воєнного стану 13.12.1981р. та його скасування 22.12.1983р.</p> <p>Спроби господарських реформ та їх невдача. Боротьба з опозицією - репресивні зміни в правовій системі. Позиція суспільства. Роль костелу. Продовження політичної і профспілкової діяльності в підпіллі - боротьба без насильства. Незалежна культура. Початок діалогу - від «воєнного стану» до «круглого столу». Політичний і профспілковий плюралізм. Культура. Реформи в освіті 40 - 70-х рр. Конгреси польської науки. Створення і розвиток Польської академії наук. Здобутки польських вчених (Т. Котарбінський, Я. Дембовський, Я.Гошковський, К. Міхаловський та ін.). Розвиток літератури і мистецтва (Є. Анджеєвський, Р. Братни, Т. Ковіцький). Творчість Б. Лютославського, Г. Гурецького. Театральне мистецтво. Школа польського кіно (А. Вайда, А.Мунк, А.Форд, Є. Кавалерович, Є. Хоффман). Архітектура і містобудування. Скульптура. Живопис.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>визначає</i> сутність і значення дисидентського руху.</p> <p><i>Пояснює</i> на основі карти основні тенденції економічного і соціального розвитку Польщі у 60 - 80-ті роки XX ст.</p> <p>На основі різних джерел інформації:</p> <p><i>характеризує</i> внутрішньополітичне та соціально-економічне становище Польщі у другій половині 60-х - першій половині 80-х років XX ст.;</p> <p><i>характеризує</i> внутрішньополітичне та соціально-економічне становище Польщі у 90-ті роки - на початку XXI ст., співставляє різні точки зору щодо процесів розбудови незалежної, демократичної, соціальної, правової держави та дає їм власну оцінку;</p> <p><i>визначає</i> та <i>характеризує</i> основні напрямки зовнішньої політики Польщі в умовах загальноєвропейських та світових процесів інтеграції;</p> <p><i>описує</i> зміни у повсякденному житті та свідомості населення, визначає їх взаємозв'язок з перетвореннями суспільного життя</p>
	<p>Тема 9. III Річ Посполита. Будівництво демократичної Польщі</p> <p>Вибори 1989 р. Уряд Т. Мазовецького. Реалізація економічної реформи З.Бальцеровича. Розпуск Варшавського договору. Люстрації. Прийняття конституційного закону («малої конституції») 1992 р.</p> <p>Зовнішня політика.</p> <p>Перші загальні президентські вибори в грудні 1993р. Перемога Валенси. Політичні зміни в Польщі.</p> <p>Перемога на парламентських виборах вересня 1993 р. Союзу демократичної лівих і створення лівоцентристського уряду. Прихід до влади А. Квасневського. Програма «Стратегія для Польщі до 2000 р.». Польсько-українські відносини</p> <p>Конституція 1997р.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>визначає</i> хронологічну послідовність подій, пов'язаних із участю Польщі у світових процесах глобалізації та інтеграції.</p> <p>На основі різних джерел інформації:</p> <p><i>характеризує</i> зміни у житті польського суспільства та діяльності держави в умовах глобалізації та інтеграційних процесів, співставляє різні точки зору щодо визначальних векторів інтеграції Польщі у світове співтовариство та дає їм власну оцінку;</p> <p><i>описує</i> здобутки Польщі щодо інтеграції у європейський, світовий, гуманітарний та освітній простір.</p>

	Польща на міжнародній арені. Членство в РЄ, НАТО, ЄС. Смоленська трагедія 2010р. Президент Б. Коморовський. Уряд. Д Туска. Вибори 2015 р. А. Дуда.	

Перелік навчально-методичної літератури на допомогу вчителю

1. Андрущенко І.В. Історія Польщі, Арій, К.: 2017 р.
2. Андрущенко І. Андрущенко Б. , Сучасна Польща. Арій: 2017.
3. Грищук Б. Польща. Історія державності і право Х- ХХІ ст., Світ, 2012 р.
4. Дейвіс Норман, Боже ігрище:Історія Польщі, Основи, Арій.
5. Зашкільняк Л.О., Крикун М.Г. Історія Польщі: від найдавніших часів до наших днів. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2002.
6. Польща – нарис історії. Ред. В. Менджецькі та Брацисевич Є., Варшава, 2015 р.
7. Політологічні та соціологічні студії. Збірник наукових праць, Чернівці: Букрек, 2009 р.
8. Янків М. Україна і Польща: стратегічне партнерство. Львів: Світ, 2011 р.